

Marc de referència de la COAR de bones pràctiques en repositoris

Versió 2, 19 de juliol
de 2022

Propòsit

L'objectiu del marc de referència és ajudar els repositoris a avaluar i millorar les seves operacions actuals, a partir d'un conjunt de bones pràctiques aplicables i factibles.

Actualment, hi ha una sèrie de marcs i criteris d'avaluació per als repositoris, que es van desenvolupar per ajudar-los a millorar certes facetes de les seves operacions (com ara el descobriment, l'accés, la reutilització, la integritat, el control de qualitat, la preservació, la privacitat i la sostenibilitat). Amb tot, aquests criteris s'estenen per diferents organitzacions i sovint són rellevants només per a una regió o un tipus de repositori.

La Confederació de Repositoris d'Accés Obert (COAR) proporciona un marc de referència global i multidimensional de bones pràctiques en dipòsits que es poden aplicar a diferents tipus de repositoris (de publicació, institucionals, de dades, etc.) i a diferents contextos geogràfics i temàtics.

Procés

El marc de referència va ser desenvolupat pel grup de treball d'avaluació de repositoris de la COAR, amb una aportació significativa de la comunitat, que representa moltes regions diferents i diversos tipus de repositoris.

Aquesta és la segona versió del marc de referència de la COAR. Aquesta versió es va publicar després que el grup de treball fes una revisió de la versió 1, un cop fet un procés de consulta comunitària.

La versió 1 del marc de referència va reunir els criteris existents d'altres fonts i va ser revisada pel grup d'avaluació de repositoris de la COAR, que els va avaluar tenint en compte la viabilitat, la facilitat d'aplicació i les llacunes existents.

Definicions

Recurs de contingut: es refereix a l'objecte o element que s'ha dipositat o penjat al repositori (per exemple, un manuscrit, un conjunt de dades o un vídeo).

Registre de metadades: es refereix a la col·lecció d'elements de metadades per a un recurs.

Pàgina de destinació: es refereix a la pàgina del repositori que representa un recurs de contingut concret al repositori.

Objectiu	Característiques essencials	Característiques volgudes
<p>1. Localització</p>	<p>1.1. El repositori permet als usuaris aplicar metadades bàsiques de Dublin Core als seus registres, a més d'elements més granulars (per exemple, per donar suport al multilingüisme, al compliment dels principis FAIR o als esquemes de metadades basats en disciplines i regionals).</p> <p>1.2. El repositori admet la recollida de metadades mitjançant OAI-PMH.</p> <p>1.3. En els casos en què el recurs s'ha retirat, el repositori proporciona una pàgina <i>tombstone</i> i el registre de metadades es manté disponible públicament.</p> <p>1.4. El repositori assigna identificadors persistents (PID) que apunten a la pàgina de destinació del recurs.</p> <p>1.5. El repositori ofereix una funció de cerca.</p> <p>1.6. Les metadades del repositori estan indexades per serveis de descobriment acadèmic externs i agregadors.</p> <p>1.7. El repositori està inclòs en un o més registres de repositoris generals o per disciplines.</p> <p>1.8. Les metadades del repositori estan disponibles en format llegible per màquina i pels humans.</p>	<p>1.9. El repositori facilita l'enllaç al registre de metadades entre els continguts relacionats, com ara preimpressió, articles publicats, dades i programari (per exemple, incloent-hi els PID per a recursos relacionats situats en altres llocs).</p> <p>1.10. El repositori admet PID per a autors, finançadors, institucions, programes de finançament i subvencions, i altres entitats rellevants.</p> <p>1.11. Les metadades del repositori estan disponibles amb una llicència de domini públic de Creative Commons (CC0).</p> <p>1.12. En el cas de les dades de recerca, el repositori admet identificadors de dades de diversos nivells de granularitat, si escau (per exemple, en una recerca que utilitza un subconjunt de dades del conjunt complet i necessita una citació del subconjunt).</p> <p>1.13. El repositori facilita l'ús de vocabularis controlats als seus registres de metadades.</p> <p>1.14. Les metadades del repositori es poden baixar en un format bibliogràfic estàndard sense cap cost per a l'usuari.</p>
<p>2. Accés</p>	<p>2.1. Els recursos del repositori estan disponibles sense cap cost per a l'usuari.</p> <p>2.2. La pàgina de destinació de cada recurs del repositori inclou un enllaç al recurs.</p> <p>2.3. El repositori admet l'accés a la documentació i a les metadades per a persones amb discapacitat.</p> <p>2.4. En els casos en què el repositori recopila dades de recerca confidencials, hi ha mecanismes que permeten als propietaris limitar l'accés a les dades només als usuaris autoritzats.</p>	<p>2.5. El repositori admet una interfície d'usuari responsiu i compatible amb els mòbils.</p> <p>2.6. El repositori proporciona un mecanisme per posar a disposició dels usuaris fitxers molt grans fora de la interfície d'usuari normal (en els casos en què la mida del fitxer dificulta que l'usuari el pugui manejar bé).</p> <p>2.7. En els casos en què hi ha accés restringit a un recurs, el repositori facilita una manera indirecta d'accedir a aquest recurs (per exemple, posant-se en contacte amb l'autor).</p>

		<p>2.8. En els casos en què el repositori recull dades confidencials, recomana eines per anonimitzar-les a fi de permetre l'intercanvi de dades.</p> <p>2.9. El repositori s'adhereix a la versió més recent de les directrius d'accessibilitat de contingut web del World Wide Web Consortium (W3C).</p>
3. Reutilització	<p>3.1. El repositori inclou informació sobre la llicència al registre de metadades que estableix les condicions de reutilització del recurs.</p>	<p>3.2. Les pàgines d'aterratge del repositori inclouen metadades necessàries per a la citació dels recursos i es presenten en format llegible per màquina.</p> <p>3.3. El repositori adopta la tecnologia Signposting per donar suport a l'accés de les màquines als recursos.</p> <p>3.4. Els recursos es guarden en formats llegibles per màquina i no propietaris.</p> <p>3.5. Quan es reben recursos en formats propietaris o no llegibles per màquina, el repositori intenta crear versions en formats oberts, compatibles amb els estàndards i llegibles per màquina.</p> <p>3.6. El dipòsit proporciona condicions d'ús per als recursos que no tenen una llicència de reutilització estàndard, inclosos els termes de reutilització acordats en el moment del dipòsit.</p>
4. Integritat i autenticitat	<p>4.1. El repositori aplica pràctiques de seguretat per evitar la manipulació no autoritzada dels recursos.</p> <p>4.2. El repositori admet la revisió de les metadades i la versió dels recursos per part del dipositant o de l'administrador.</p> <p>4.3. El repositori fa comprovacions d'integritat dels recursos de manera periòdica, a fi de detectar canvis no autoritzats o danys accidentals.</p>	
5. Garantia de qualitat	<p>5.1. El repositori fa una revisió lleugera de les metadades bàsiques després de l'enviament del recurs (i les millora, si cal).</p> <p>5.2. El repositori proporciona documentació o té una política que descriu quins processos de conservació s'apliquen als recursos i a les metadades.</p>	

<p>6. Preservació</p>	<p>6.1. El repositori disposa d'un pla de preservació digital que indica durant quant de temps es gestionaran els recursos, n'identifica els rols i documenta els procediments per a la preservació dels diferents formats de recursos.</p> <p>6.2. El repositori registra la suma de comprovació quan s'envia o es modifica un recurs.</p> <p>6.3. El repositori recull metadades bàsiques de preservació, inclosos la procedència, la data de càrrega i el format del fitxer.</p> <p>6.4. L'acord entre el dipositant i el dipòsit preveu totes les accions necessàries per complir les responsabilitats de preservació (per exemple, drets per copiar, transformar i emmagatzemar els elements).</p> <p>6.5. Les metadades i els recursos del repositori es poden copiar o migrar a altres sistemes.</p> <p>6.6. Almenys una còpia del contingut del dipòsit s'emmagatzema en una ubicació diferent del dipòsit original.</p> <p>6.7. El repositori disposa d'un pla de continuïtat de l'activitat que detalla la resposta i els procediments en cas de desastres naturals o ciberatacs.</p>	<p>6.8. El repositori recull metadades de preservació que compleixen un esquema de metadades adequat (per exemple, PREMIS).</p>
<p>7. Sostenibilitat i governança</p>	<p>7.1. El repositori indica clarament l'organització responsable de gestionar-lo i la naturalesa del seu govern.</p> <p>7.2. El repositori disposa d'un punt de contacte per ajudar els usuaris i d'almenys un membre del personal amb la responsabilitat explícita de gestionar els serveis.</p> <p>7.3. El repositori respon a les consultes en un termini raonable.</p> <p>7.4. El repositori té una política disponible públicament que indica què passarà amb els recursos si cessen les operacions.</p> <p>7.5. El repositori (o l'organització que gestiona el repositori) té un pla a llarg termini per gestionar i finançar el dipòsit.</p>	

8. Altres	8.1. El repositori proporciona documentació pública que descriu l'abast dels recursos acceptats.	8.2. El repositori admet la tramesa mitjançant protocols estandarditzats com ara SWORD. 8.3. El sistema de trameses del repositori suporta tant càrregues individuals com càrregues massives. 8.4. El repositori recull i comparteix informació d'ús mitjançant una metodologia estàndard (per exemple, el nombre de vistes o de baixades). 8.5. El repositori està construït amb programari de codi obert ben suportat.
------------------	--	---

